

5 Wojskowy Szpital Kliniczny
z Polikliniką SPZOZ w Krakowie
im. gen. bryg. prof. dr.hab. med. Mariana Garlickiego

Patron Szpitala

Marian GARLICKI
generał brygady, profesor doktor habilitowany medycyny
1908 – 2002

Marian GARLICKI – nestor polskiej ortopedii, generał brygady, profesor zwyczajny, doktor habilitowany medycyny – urodził się 8 grudnia 1908 roku w Drohobyczu koło Lwowa na terenie zaboru austriackiego (Małopolska Wschodnia), w znanej z wielkich patriotycznych tradycji rodzinie nauczycielskiej. Był synem Stanisława i Zofii z Michnowiczów. Wzorem był dla Niego Dziadek Antoni, powstaniec z 1863 roku, zesłany na Syberię (drogę tę odbył pieszo).

W latach 1918 - 1926 pobiera nauki w słynnym Gimnazjum Ojców Jezuitów w Bąkowicach pod Chyrowem. Po uzyskaniu świadectwa dojrzałości w 1927 roku rozpoczyna studia medyczne na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, po ukończeniu których w 1935 roku otrzymuje tytuł lekarza medycyny.

W 1927 przyjęty do Korporacji Akademickiej „Aragonia” we Lwowie, w roku akademickim 1928/29 pełni funkcję wiceprezesa.

W latach 1934 - 1935 odbywa służbę i szkolenie w Szkole Podchorążych Sanitarnych w Warszawie, a następnie staż w 6 Pułku Lotniczym w Skniłowie koło Lwowa. Z dniem 1 stycznia 1936 r. zostaje mianowany do stopnia podporucznika WP.

10 sierpnia 1935 r. zawiera związek małżeński ze Stanisławą Goetz. Mają dwóch synów, Janusza (który także został ortopedą) i Marka.

Zafascynowany chirurgią, po ukończeniu studiów i szkoły podchorążych w 1935 roku rozpoczyna pracę jako asystent pod kierunkiem profesora Adama Grucy w Państwowym Szpitalu Powszechnym Św. Zofii we Lwowie na stanowisku asystenta w oddziale chirurgicznym. Równocześnie pracuje w lwowskim Szpitalu Ubezpieczalni Społecznej.

Dalszy Jego los był związany z historią większości Polaków-patriotów.

Zmobilizowany 1 września 1939 roku, w czasie kampanii wrześniowej w stopniu porucznika służy na stanowisku ordynatora Oddziału Chirurgicznego 604 Szpitala Wojennego we Lwowie zorganizowanego na bazie Szpitala Ubezpieczalni Społecznej. Jak większość personelu Szpitala Św. Zofii wstępuje do Związku Walki Zbrojnej przemianowanego później w dobrze zorganizowaną i silną Armię Krajową. Po klęsce wrześniowej rozpoczyna pracę jako asystent w oddziale chirurgii ogólnej, następnie od 1941 roku jako asystent (główny lekarz) Kliniki Chirurgii Ogólnej Medynstytutu Lwowskiego, jednocześnie pracując jako asystent/adiunkt Oddziału Chirurgii Dziecięcej w Szpitalu św. Zofii.

W latach 1941 - (VIII) 1944 jest zastępcą Szefa Służby Zdrowia Okręgu Lwowskiego Armii Krajowej. Szczególnie trudnym okresem jest lipiec 1944 roku, kiedy bezpośrednio sprawuje opiekę nad rannymi żołnierzami Armii Krajowej w czasie walk o Lwów.

16 listopada 1944 r. zostaje powołany do czynnej służby wojskowej w Ludowym Wojsku Polskim i skierowany do 66 Szpitala Ewakuacyjnego w stopniu kapitana, z którym przechodzi szlak bojowy od Lublina do Poznania jako kierownik Oddziału Chirurgicznego i jego naczelnny chirurg. W szpitalu tym służy do zakończenia wojny. Następnie do 1946 r. w stopniu majora kieruje Oddziałem Chirurgicznym Szpitala Ministerstwa Obrony Narodowej w Warszawie.

Po zwolnieniu ze służby wojskowej podejmuje pracę w Centralnym Instytucie Chirurgii Urazowej w Szpitalu Dzieciątka Jezus w Warszawie, a po włączeniu Instytutu do Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Warszawskiego obejmuje stanowisko adiunkta III Kliniki Chirurgicznej.

W roku 1947 na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Wrocławskiego broni rozprawę doktorską pt.: „Krwawe leczenie wrodzonego zwicnięcia stawu biodrowego w wieku dziecięcym”, której promotorem jest profesor Wiktor Bross, a w 1951 r. na podstawie pracy pt.: „Mechanika stawu biodrowego po osteotomii dynamicznej” obronionej na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Warszawie uzyskuje stopień doktora habilitowanego medycyny.

W roku 1952 zostaje powołany przez Ministra Zdrowia na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Katedrze Ortopedii Śląskiej Akademii Medycznej w Zabrze, z zadaniem organizacji Katedry i Kliniki Ortopedycznej tej Uczelni. Na terenie województwa katowickiego organizuje 6 ośrodków urazowo-

ortopedycznych oraz tworzy wymienioną Katedrę i Klinikę Ortopedii ŚAM z siedzibą w Bytomiu. Na Śląsku przebywa do roku 1957, w tym w latach 1954-1957 jako Rektor Śląskiej Akademii Medycznej.

20 stycznia 1957 roku zostaje wybrany na posła na Sejm PRL, pełni funkcję zastępcy przewodniczącego Komisji Zdrowia i Kultury Fizycznej. Jest posłem bezpartyjnym.

W dniu 1 lipca 1957 r. rozpoczyna w stopniu pułkownika po raz kolejny służbę wojskową. Obejmuje stanowisko Naczelnego Chirurga Wojska Polskiego oraz kierownika Oddziału Ortopedyczno-Urazowego Centralnego Szpitala MON w Warszawie. Zostaje organizatorem i pierwszym Komendantem - Rektorem Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi. Obowiązki te pełni od października 1958 r. do lutego 1965 r. W dniu 7 października 1958 r. uchwałą Rady Państwa nr 67/58 awansowany do stopnia generała brygady.

Podsumowując burzliwe okresy związane z tworzeniem ortopedycznych ośrodków klinicznych i ośrodków akademickich, można stwierdzić że szkoła lwowska prof. Adama Grucy zmieniła nazwę na warszawską, która łącznie z poznańską szkołą prof. Wiktora Degi przyczynia się w pełni do dalszego, na miarę światową rozwoju polskiej ortopedii, zarówno w cywilnej jak i wojskowej służbie zdrowia.

Po przekazaniu obowiązków Komendanta - Rektora WAM komandorowi profesorowi Wiesławowi Łasińskiemu w służbie wojskowej pozostaje jeszcze do 25 marca 1966 r. będąc kierownikiem Kliniki Chirurgii Urazowej i Ortopedii 2 Centralnego Szpitala Klinicznego Wojskowej Akademii Medycznej w Warszawie.

W dniu 18 lipca 1963 r. Uchwałą Rady Państwa zostaje mianowany profesorem zwyczajnym. Po przejściu na emeryturę profesora Adama Grucy, Rada Wydziału Lekarskiego Warszawskiej Akademii Medycznej powierza profesorowi Garlickiemu stanowisko kierownika Katedry i Kliniki Ortopedycznej tej Uczelni, które piastuje do roku 1979. Jednocześnie od tego samego roku (aż do roku 1986) jest przewodniczącym Krajowego Zespołu ds. Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu.

W latach 1966 – 1982 jest specjalistą krajowym w dziedzinie chirurgii urazowo-ortopedycznej.

W latach 1961 – 1972, przez cztery kadencje, jest prezesem Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego, a od roku 1968 do roku 1979 przewodniczy Polskiej Sekcji SICOT.

W latach 1970 – 1974 jest przewodniczącym Zrzeszenia Polskich Towarzystw Lekarskich i członkiem Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia i Opieki Społecznej.

Za zasługi dla polskiej ortopedii i medycyny zostaje w roku 1986 odznaczony Medalem „Medicus Magnus” przez Polską Akademię Medycyny.

W dniu 24 marca 1997 r. w sali Leopoldyńskiej Uniwersytetu Wrocławskiego ma miejsce uroczystość odnowienia dyplomu doktorskiego po 50. latach. Promotorem jest prof. dr hab. n. med. Andrzej Wall.

Dnia 24 września 1998 r. Walne Zgromadzenie członków Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego nadaje gen. prof. dr hab. n. med. Marianowi Garlickiemu tytuł Honorowego Przewodniczącego.

3 grudnia 1998 r. w dniu 90-tych urodzin w uznaniu wybitnych zasług dla medycyny polskiej, za osiągnięcia w długoletniej pracy naukowej i dydaktycznej oraz za działalność publiczną i społeczną Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej odznaczył gen. prof. Mariana Garlickiego Krzyżem Wielkim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski.

Przez cały ten czas uczestniczy także aktywnie w działalności klinicznej i naukowej tworząc podstawy teoretyczne i praktyczne w zakresie:

- chirurgii urazowej i polowej,
- choroby zwyrodnieniowej stawu biodrowego,
- zastosowania metaloplastyki w chorobach stawu biodrowego (1952),
- alloplastyki połowicznej i totalnej stawu biodrowego (w tej dziedzinie wraz z prof. Adamem Grucą był pionierem w Polsce),
- leczenia operacyjnego pierwotnie złośliwych nowotworów kości,
- leczenia nawykowego zwichnięcia rzepki (metoda operacyjna opracowana przez prof. Garlickiego jest stosowana w praktyce klinicznej do dnia dzisiejszego),
- leczenia operacyjnego wrodzonego zwichnięcia stawu biodrowego w wieku dziecięcym i późniejszym,
- zastosowania endoprotezy Austin Moore’a w świeżych i zastarzałych przypadkach złamań szyjki kości udowej,
- diagnostyki, patogenezy, profilaktyki i leczenia choroby zwyrodnieniowej stawu biodrowego,
- przydatności alloplastyki stawu biodrowego w nowoczesnej chirurgii ortopedycznej,
- patomechaniki i pooperacyjnego leczenia skolioz idiopatycznych,
- leczenia zachowawczego i operacyjnego idiopatycznych skrzywień kręgosłupa,
- nowych technik operacyjnych, w tym leczenia nawykowych zwichnięć rzepki oraz czopowej osteotomii korekcyjnej w leczeniu biodra szpotawego u dzieci.

Swoje obserwacje i doświadczenia zawarł w dwóch znakomitych monografiach: „Chirurgia Urazowa” (dwa wydania polskie – 1968 r. i 1971 r., przetłumaczona także na język rosyjski) oraz „ Arthrosis deformans coxae” (wydanie polskie – 1974 r. wspólnie z profesorem Romualdem Kreczką).

Opublikował ponad 80 oryginalnych prac naukowych, kilka monografii i podręczników. Wykształcił wiele pokoleń polskich ortopedów będąc promotorem 33 dysertacji doktorskich, opiekunem 12 rozpraw habilitacyjnych i 12 przewodów profesorskich.

Profesor Marian Garlicki swoje bogate doświadczenie zawodowe oraz naukowe wykorzystał w pełni

służąc pomocą specjalistyczną wielu tysiącom chorych.

Poza pracą ulubionymi zajęciami Profesora były podróże oraz hobby: historia sztuki (zwłaszcza malarstwo).

Członek honorowy wielu polskich i zagranicznych stowarzyszeń naukowych m.in. Międzynarodowego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego (SICOT). Doktor honoris causa Wojskowej Akademii Medycznej (1973) oraz Śląskiej Akademii Medycznej (1996). Odznaczony między innymi: Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski (1998), Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (1958), Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (1954), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1946), Orderem Sztandaru Pracy, Krzyżem Partyzanckim, Złotym Krzyżem Zasługi, medalami: „Za udział w Wojnie Obronnej 1939 roku”, „Medicus Magnus”, Golden Star Merit for Medicine” oraz przez Kapitułę Polskiego Towarzystwa Lekarskiego Medalem „Gloria Medicinae”.

Członek Polskiej Akademii Medycyny. Za wyjątkowe zasługi dla warszawskiego Samorządu Lekarskiego XVI Zjazd Lekarzy Okręgowej Warszawskiej Izby Lekarskiej przyznaje 6 marca 1999 roku Profesorowi tytuł Honorowego Delegata na Ogólnopolski Zjazd Lekarzy. Profesor odbiera dyplom osobiście, jest czynny do końca. Umiera dnia 23 maja 2002 roku po długiej chorobie, zostaje pochowany na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie.

Generał Marian GARLICKI to wielki Polak, lekarz-chirurg, patriota - wzór dla młodych pokoleń lekarzy wojskowej i cywilnej służby zdrowia.

Decyzją nr 397/MON/PSSS Ministra Obrony Narodowej z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie nadania imienia patrona 5 Wojskowemu Szpitalowi Klinicznemu z Polikliniką – Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w Krakowie zostało nadane imię patrona – gen. bryg. prof. dr hab. med. Mariana Garlickiego.

W wyniku tej decyzji Szpital dołączył do grona jednostek i instytucji wojskowych, dla których uhonorowaniem tradycji wojskowych jest otrzymanie imienia patrona – patrioty, zasłużonego dla Ojczyzny i Sił Zbrojnych.

Uroczystość nadania imienia patrona odbyła się w dniu 10 czerwca 2005 roku.

Od września 2009 roku Muzeum Historii Medycyny Uniwersytetu Medycznego (powstałego z połączenia Wojskowej Akademii Medycznej z cywilną Akademią Medyczną) w Łodzi prezentuje wystawę prezentującą pamiątki z życia Mariana Garlickiego.

Uroczystość nadania imienia Patrona – 10 czerwca 2005 r. (fot. A. Klus)

Ostatnia aktualizacja

08/10/2022

Data opublikowania

08/10/2022

Author

e-jankowska

Historia zmian

Source URL: <https://5wszk.com.pl/strona/o-nas/1058-patron-szpitala>